06/03/2024

Η Εκκλησία στον αγώνα για την πάταξη των φαινομένων της σχολικής βίας

/ Ορθόδοξες Προβολές

Με κατασκηνώσεις, συνάξεις νέων, καταχητικά, ομιλίες και διάφορες άλλες δράσεις η Εκκλησία ενημερώνει και συμβάλει στην προσπάθεια πάταξης ενός κοινωνικού φαινομένου που διαρκώς διαγράφει ανοδική πορεία, του σχολικού εκφοβισμού.

- Επιμέλεια Σβετλάνα Λεβίτσκι

Με αφορμή την Πανελλήνια Ημέρα κατά της σχολικής βίας και του εκφοβισμού που εορτάζεται στις 6 Μαρτίου, παρατίθεται η ποιμαντική σημασία της Ένταξης των Παιδιών στις Κατηχητικές Δομές της Εκκλησίας από τον Αθανάσιο Κολιοφούτη, Δρ. Θεολογίας – Εκπαιδευτικό: *«Η εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής και συναισθηματικής μάθησης αποσκοπεί στη διδασκαλία εποικοδομητικών πρακτικών στα παιδιά, με τις οποίες αυτά μπορούν να διαχειριστούν επιτυχώς συναισθήματα, διαπροσωπικές σχέσεις και συμπεριφορές εντός του χώρου του σχολείου, τότε η ένταξη των παιδιών στις κατηχητικές δομές της Εκκλησίας μπορεί να οδηγήσει στο ίδιο και ακόμα πιο ποιοτικό αποτέλεσμα. Η προσέλκυση των παιδιών στα κατηχητικά σχολεία της Εκκλησίας, η λειτουργία των οποίων βέβαια, πρέπει να*

επικαιροποιηθεί σύμφωνα με το πνεύμα των εποχών, θα τα καταστήσει αναμφισβήτητα αποδέκτες ρημάτων ζωής.

Μέσω της αυθεντικής αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται εντός του ενοριακού πλαισίου, τα παιδιά θα διδαχτούν εμπράκτως την αγάπη για κάθε συνάνθρωπο αδιακρίτως, τη σημασία της κοινωνικής αποδοχής της διαφορετικότητας και την απροσμέτρητη ωφέλεια της αυτοπροσφοράς. Το γνήσιο κοινοτικό πνεύμα που θα βιώσουν και το οποίο θα επιδράσει αποφασιστικά στην οικοδόμηση της προσωπικότητας τους, θα συμβάλλει ταυτόχρονα στην ενδυνάμωση της αυτογνωσίας τους, πράγμα που θα επιτρέψει τη διατήρηση της συναισθηματικής τους ισορροπίας κατά την εκδήλωση περιστατικών ενδοσχολικής βίας. Η αυτοπεποίθηση που θα καλλιεργήσει στον ψυχισμό τους το πνεύμα αποδοχής της κοινότητας και η σύναψη γνήσιων διαπροσωπικών σχέσεων, θα λειτουργήσει ως ιδανικό συναισθηματικό αντίβαρο. Ως τέτοιο θα εξουδετερώνει τα συναισθήματα μειονεξίας που γεννιούνται στην ψυχή των παιδιών, τα οποία καθίστανται θύματα του σχολικού εκφοβισμού».

Το θέμα της σχολικής και γενικότερα της κοινωνικής βίας τον τελευταίο καιρό, συζητήθηκε στην η Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος στο φετινό μήνυμα της για την εορτή των Τριών Ιεραρχών. Λαμβάνοντας αφορμή από τον βίο και τις αρετές των Τριών Αγίων των Γραμμάτων, οι οποίοι μιλούσαν για «συνεχή αγώνα κατά τῆς ἀδικίας, τῆς ἀνισότητας, τῆς περιφρόνησης τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας καί τῆς βίας», η Ιερά Σύνοδος τόνισε ότι τον τελευταίο καιρό η βία «ἔχει κάνει ἔντονη τήν παρουσία της καί στόν χῶρο τοῦ σχολείου».

Φωτογραφία αρχείου: Χρήστος Μπόνης

Επίσης σημείωσε ότι οι Τρεις Ιεράρχες προβάλλουν το πρόσωπο του Χριστού «ὡς τή μοναδική λύση σέ ὅλα τά προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου καί ἰδιαιτέρως στο πρόβλημα τῆς βίας. Πιστεύουν ἀκράδαντα ὅτι μόνο μέ τή βοήθεια τοῦ Χριστοῦ θά ἀποκτήσουμε τήν εἰρήνη καί πλέον ἡ βία δέν θά ἔχει θέση στις καρδιές μας, ἀφοῦ θά βλέπουμε ὅλους τούς ἀνθρώπους ὡς ἀδελφούς μας.»

Καταλήγοντας η Ιερά Σύνοδος ευχήθηκε στους μαθητές καλή πρόοδο και τους προτρέπει να αφουγκραστούν το μήνυμα των Τριών Ιεραρχών, «ξεδιψώντας μέ τά σωτήρια νάματα τῆς διδασκαλίας τους καί ἀποκτώντας ὄχι μόνο τη σοφία τῶν γραμμάτων, ἀλλά κυρίως τήν εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ καί τή γαλήνη». (Διαβάστε αναλυτικά **ΕΔΩ**)

Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας Κρήτης: Όλοι να αναλάβουν τις ευθύνες τους

Η Ιερά Επαρχιακή Σύνοδος της Εκκλησίας Κρήτης, που συνήλθε σε Συνεδρία στις 28 Νοεμβρίου, εξέφρασε την ανησυχία της για όλα τα φαινόμενα ενδοοικογενειακής, ενδοσχολικής και κάθε άλλης μορφής βίας, που εντείνονται ανησυχητικά τον τελευταίο καιρό. Προέτρεψε όλους να αναλάβουν τις ευθύνες τους στο μέτρο που τους αναλογεί. (Διαβάστε αναλυτικά **ΕΔΩ**)

Στοιχεία που σοκάρουν

Σύμφωνα με την UNICEF, ένα στα τέσσερα παιδιά παγκοσμίως υφίστανται σωματική κακοποίηση, με τα συχνότερα θύματα να είναι κορίτσια. 7.500 παιδιά κάτω των 5 ετών υφίστανται κάποιας μορφής κακοποίηση κάθε χρόνο στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα η πλειοψηφία των παιδιών θυμάτων αφορά κυρίως σε παιδιά ηλικίας έως 14 ετών.

Μορφές σχολικής βίας

Η έκφραση της βίας στο σχολείο ανάμεσα στους μαθητές προσλαμβάνει ποικίλες μορφές: Μπορεί να είναι:
– Σωματική (κλωτσιές, μπουνιές, σπρωξίματα, ξυλοδαρμός,
– Σεξουαλική (παρενόχληση και κακοποίηση, αφαίρεση των ρούχων με βίαιο τρόπο, αρνητικά σχόλια ή πειράγματα για μέρη του σώματος, εξαναγκασμό για συμμετοχή σε μη επιθυμητές σεξουαλικές συμπεριφορές)
– Λεκτική (κοροϊδία, βρίσιμο, σαρκασμός, ειρωνεία, διάδοση ψευδούς φήμης, συκοφαντικά γκράφιτι, προσβολές)
– Συναισθηματική (σκόπιμη απομόνωση – απόρριψη του παιδιού, αποκλεισμό από συναναστροφές, ομαδικά παιχνίδια και κοινωνικές δραστηριότητες, καταστροφές – κλοπές προσωπικών αντικειμένων)

– Ηλεκτρονική (χρήση διαδικτύου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσω του οποίου αποστέλλουν μηνύματα με προσβλητικό περιεχόμενο με σκοπό την απειλή και ταπείνωση του παιδιού. Επιπλέον, συνδυάζοντας τη χρήση του κινητού τηλεφώνου και του διαδικτύου, βιντεοσκοπούν το θύμα σε μια αδύναμη κατάσταση και αναρτούν το βίντεο στο διαδίκτυο)

Τι μπορεί να κάνει το σχολείο για την εξάλειψη της βίας και της επιθετικότητας

– Καλύτερη επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών
– Συνεργασία με ειδικούς ψυχικής υγείας
– Ενίσχυση της αυτοεκτίμησης και ενθάρρυνση της συμμετοχής σε ομαδικές δραστηριότητες όλων των μαθητών και ιδιαίτερα όσων προέρχονται από μη προνομιούχα κοινωνικά στρώματα
– Σεβασμός της διαφορετικότητας
– Ενεργοποίηση των μαθητών
– Θέσπιση από κοινού κανόνων καλής συμπεριφοράς για την προστασία όλων των μαθητών και επιβράβευση των θετικών – επιθυμητών συμπεριφορών
– Υλοποίηση προγραμμάτων που θα δίνουν έμφαση στην καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών
– Υλοποίηση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους εκπαιδευτικούς
– Το σχολείο χώρος δημιουργικής έκφρασης, χώρος πολιτισμού
– Η επικοινωνία, η συμμετοχή, η ενσωμάτωση, ο σεβασμός και η κατανόηση είναι πολύ σημαντικές έννοιες στην καθημερινή πρακτική στο περιβάλλον του σχολείου

Πότε θα πρέπει οι γονείς να αρχίσουν να ανησυχούν

– Όταν το παιδί δεν δείχνει πολύ πρόθυμο να πάει στο σχολείο ή επιστρέφει στο σπίτι φοβισμένο
– Όταν σχεδόν καθημερινά πηγαίνει από διαφορετικό δρόμο στο σχολείο
– Όταν ζητάει από τους γονείς να το συνοδεύσουν οι ίδιοι στο σχολείο, ενώ μέχρι τότε ήταν ανεξάρτητο
– Όταν σταδιακά αρχίζει να αποσύρεται από φίλους και δραστηριότητες
– Όταν απομονώνεται και έχει σημεία άγχους π.χ. δυσκολίες με τον ύπνο (εφιάλτες) και το φαγητό
– Όταν νιώθει άρρωστο τα πρωινά την ώρα που πρέπει να ετοιμαστεί για το σχολείο
– Όταν εμφανίζει αλλαγές στη διάθεσή του: κακοκεφιά, ξαφνικά ξεσπάσματα

θυμού, συχνά κλάματα, κόπωση, αφηρημάδα, νευρικότητα
– Όταν πέφτει η σχολική του επίδοση
– Όταν επιστρέφει και του λείπουν τα πράγματά του ή είναι καταστραμμένα
– Όταν ζητάει συχνά χρήματα
– Όταν έχει στο σώμα του σημάδια ανεξήγητα π.χ. γρατσουνιές, μελανιές κλπ
– Όταν φοβάται να πει τι ακριβώς του συμβαίνει

Τι θα μπορούσαν να κάνουν οι γονείς

– Να έχουν μια ουσιαστική συμμετοχή και να είναι πολύ καλά ενημερωμένοι για το καθημερινό πρόγραμμα δραστηριοτήτων του παιδιού τους
– Πρέπει να γνωρίζουν καλά ποιοι είναι οι φίλοι τους και τι κάνουν τα παιδιά τους στον ελεύθερό τους χρόνο καθώς επίσης και τι ακριβώς κάνουν στη διαδρομή τους από το σπίτι στο σχολείο και αντίστροφα
– Να αποδεικνύουν έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για όλα αυτά συζητώντας

καθημερινά με το παιδί τους και να παραμείνουν σε εγρήγορση
– Να ενισχύουν και να τονώνουν με κάθε τρόπο την αυτοεκτίμηση του παιδιού τους, αφού στην πράξη διαπιστώνεται ότι πολύ συχνά τόσο τα παιδιά – θύματα επιθετικής συμπεριφοράς όσο και τα παιδιά – θύτες έχουν αρνητική εικόνα εαυτού και χαμηλή αυτοπεποίθηση
– Να μειώσουν με κάθε δυνατό τρόπο την κοινωνική απομόνωση, ενθαρρύνοντας την ένταξη του παιδιού σε ομάδες συνομηλίκων, οι οποίες θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως ασπίδα ενάντια στην επιθετικότητα και τον εκφοβισμό.
– Να ωθήσουν για παράδειγμα το παιδί να συμμετέχει σε κάποια εξωσχολική δραστηριότητα, όπως κάποιο άθλημα, ώστε να μπει σε κάποια ομάδα με κοινό ενδιαφέρον. Αυτό μπορεί να μετριάσει το αίσθημα απομόνωσης και μελαγχολίας, ενισχύοντας παράλληλα την αυτοπεποίθησή του
– Να έρθουν σε επαφή με το σχολείο για να εκθέσουν τα όσα έχουν συμβεί και να συζητήσουν με το διευθυντή σχετικά με την από κοινού αντιμετώπιση της κατάστασης
– Να εξηγήσουν στο παιδί ότι καμία μορφή βίας δεν είναι αποδεκτή
– Να θέσουν σαφείς κανόνες συμπεριφοράς που δεν αποδέχονται τη βία και να συνεργαστούν και με το σχολείο σε αυτό το επίπεδο. Όταν οικογένεια και σχολείο αντιτίθενται σθεναρά σε βίαιες συμπεριφορές, τότε οι πιθανότητες βελτίωσης αυτής της συμπεριφοράς αυξάνονται σημαντικά
– Να ενθαρρύνουν το παιδί τους να βρίσκεται με παιδιά τα οποία νιώθει περισσότερο κοντά του, καθώς οι θύτες πιο δύσκολα ενοχλούν κάποιον που βρίσκεται σε μια ομάδα και έχει φίλους. Συνήθως ο θύτης παρενοχλεί τα μοναχικά και λιγότερο δημοφιλή παιδιά
– Να παροτρύνουν το παιδί τους να εκφράσει καθαρά στον θύτη τη δυσαρέσκειά του γι’ αυτό που συμβαίνει. Είναι σημαντικό το παιδί να μιλήσει ήρεμα και με ψυχραιμία, καθώς οι θύτες συχνά νιώθουν ευχαρίστηση από τη θέα του αναστατωμένου θύματος, γεγονός που ενισχύει την επιμονή τους για επίθεση. Εάν το παιδί δυσκολεύεται να διαχειριστεί μόνο του την κατάσταση, μπορεί να ζητήσει τη βοήθεια κάποιου άλλου προσώπου, όπως κάποιου δασκάλου/καθηγητή

Πηγή: unicef Ελλάδας, neotita.gr, pemptousia.gr